

A digitális kommunikáció virtuális lenyomatai

Molnár György - 2014. 12. 03.

E-learning

Az e-learning – mely gyökereit tekintve a távoktatási rendszerekből származtatható – az számítógép segítségével elérhető hálózatalapú tartalmakkal történő tanulási folyamatot jelenti. A tanulási módszer újdonsága mellett hordozza az atipikus tanulási formák jellemzőit, a horizontális diák-diák kommunikáció expanzióját (Benedek, 2013), az idő és tanulási terek kiterjesztését.

Általában az e-learning internetes technológiákra épülő alkalmazásokat jelent, melyek a tartalom újszerű közlésére és a tanulási folyamat adminisztrációjára, az egyéni tanulási tevékenység értékelő és támogatást nyújtó nyomon követésre és a rendszerszintű áttekinthetőségre törekednek (Benedek, 2013).

Az elektronikus tanulás számtalan előnyt hordoz magában, és ha fel kellene sorakoztatni az e-learning előnyeit, ennek elsődleges forrásai a mai társadalmi berendezkedésben, a modern kori életvitelben és gazdasági helyzetekben keresendő. Ezek alapján pozitív jellemzőjeként említhető meg a mai gyors munkaerő-piaci igényekhez való tematikus alkalmazkodás, a tananyag tartalmak gyors innovációja, a nagy létszámú célcsoport gyors megszólítása, elérése és képzése. Gazdasági oldalról tekintve pedig igen hatékony tanulási formát jelent az elektronikus tanulás. Szintén pozitív jellemzője, hogy a mai információs társadalomban a megváltozott tanári és tanulói szerepeket, s a digitális

állampolgárságot innovatív módon kezeli. Az e-learning hátránya elsősorban didaktikai okokban keresendő, ami annyit tesz, hogy nélkülözi a klasszikus tanuláselmélet egyik legfontosabb elemét, a pedagógus személyiségét, és ezek hatását (például a totalitás elve), melyet a csúcstechnológia által biztosított modern, szélessávú internet kapcsolatok sem tudnak visszaadni, pótolni (pl. személyes jelenlét hiánya). A tanulási formák ezen típusát a társadalmi réteg azon csoportja preferálja s veszi igénybe, akik egyfelől a digitális állampolgárság körébe tartoznak, (értjük ez alatt elsősorban a digitális nemzedékek Z, Y, illetve A generációját), másfelől azok, akik digitális kompetenciájuk terén fel tudják vértézni magukat a megfelelő jártasságok és képességek terén. Harmadrészt mindazoknak kedvez ez a tanulási forma, akik család, munka mellett, s meglévő kvalifikációk mellett szeretnének újabbakat szerezni.

Az infokommunikációs környezet egyik különlegességének ezt az új, virtuális tanulást tekinthetjük, amely egyre inkább képes megszerezni és közvetíteni a „tanulási tárgyakat”, továbbá megszervezni a kommunikációt a pedagógusok és a tanulók vagy hallgatók között.

Az elektronikus tanulás, mint atipikus tanulási forma, létjogosultsága nem kérdéses. A mai IKT által átjárt és támogatott mindennapi tanulási környezetünk, ahol a legmodernebb mobil és telekommunikációs eszközöket használjuk, egyértelműen alátámasztják e tanulási/képzési forma eredményességét és hatékonyságát. Summázva mindez jól alkalmazkodik a XXI. századi ember dinamikus életmódjához (Benedek, 2013).

Digitális kommunikáció

A digitális írástudás és elektronikus tanulási formák előnyeik mellett számos veszélyt is hordozhatnak magukban. Ilyen lehet a hagyományos írástudás torzulása, az elidegenedés, az

ember-ember kapcsolat hiánya és az ember-gép kapcsolat erősödése. A közzférában megjelent szolgáltatások elérése is jórészt elektronikus szolgáltatások útján, távolról valósul már meg. Mindezzel együtt a ma már minden hagyományos ügyintézésnek és tanulási formának létezik az elektronikus megfelelője, melyek funkcióiban a hagyományosokét teljes mértékben átveszi, lásd hagyományos könyvtár – MEK, elektronikus könyvtár, hagyományos bolt kontra e-bay, közösségi kommunikáció-twitter (Szűts, 2014). Ugyanakkor az új, megjelenő elektronikus szolgáltatások között sok olyan szerepel, amely a veszélyeket virtuálisan kompenzálhatja. Mindezzel együtt a hagyományos formák és azok elemei a megfelelő alapok megteremtéséhez nélkülözhetetlenek. Ilyen például a személyek kommunikációja. A digitális tanulás alapvetően virtuális tanulási környezetben valósul meg, képes megszervezni és minőségében fejleszteni a kommunikációt tanárok és diákok csoportjai között.

A digitális kommunikáció eszközei

A digitális kommunikáció egyik lehetséges definíciója szerint az elektronikus információk átadását, cseréjét értjük alatta. Az 1990-es évekre vezethető vissza az a dátum, mikor Tim Berners-Lee megalkotta a módját, hogy az interneten keresztül bárki hozzáférhessen az információkhoz és megoszthassa őket a különféle technikai protokollok segítségével (http, html, uri/url, www segítségével). A felhasználók és az üzleti szféra számára ekkor született meg az Internet, mikor már nemcsak szöveges elektronikus kommunikációra adott lehetőséget, hanem ahogy a mai formája is mutatja: képek, hangok, linkek, weboldalak létrehozása is elérhetővé vált sokak számára (Z. Karvalics, 2013).

A digitális kommunikációs technológia által létrehozott produktum azaz kommunikátum lehet írás, kép, hang és ezek

Az új megváltozott világunkban a digitális állampolgárok számára egyre több olyan technikai és technológiai megoldás áll rendelkezésre, mely az újmédia, a korszerű IKT alapú eszközökből építkezve segíti a tanítás-tanulás folyamatát, az új információk megértését, feldolgozását, s mindezek mellett a mindennapos munkánkat támogatja. Az alábbi lista az új digitális kommunikációs példák sorát mutatja:

- Twitter (mikroblog), YouTube (video hub)
- Virtual Learning Environments (Second life, Cloud party..)
- Google Documents (közösségi iroda eszköze)
- Delicious (közösségi ajánló oldal)
- SlideShare (prezentáció megosztó oldal)
- Skype (videó csevegő program – VoIP)
- Google Reader (RSS/feed olvasó)
- Leonard3do 3D rendszer
- Facebook (közösségi oldal)
- Moodle, Olat, Ilias (LMS & CMS rendszer)
- Prezi (online prezentációs szoftver)
- Google (kereső)

Elektronikus tanulási környezetek

Az elektronikus tanulási környezetek egy hálózaton elérhető, web 2.0 alapú virtuális keretrendszerek, amelyek elsődleges célja a tanítás-tanulás megtámogatása digitális eszközök útján. Ezek közül az egyik legkiemelkedőbb a Moodle rendszer, mely hazai és nemzetközi szakirodalmak és statisztikák alapján is jelentős eredményeket ért el mind a tanulásszervezés (LMS – Learning Management System), mind a tartalomkezelés (CMS – Content Management System) terén. A rendszer az oktatási segédanyagok letölthetőségén túlmenően az oktatói-tanulói kommunikáció, aktivitás mérését, közösségi fórumok működését valamint az ellenőrzés és értékelés elektronikus környezetben való megvalósíthatóságát is biztosítja.

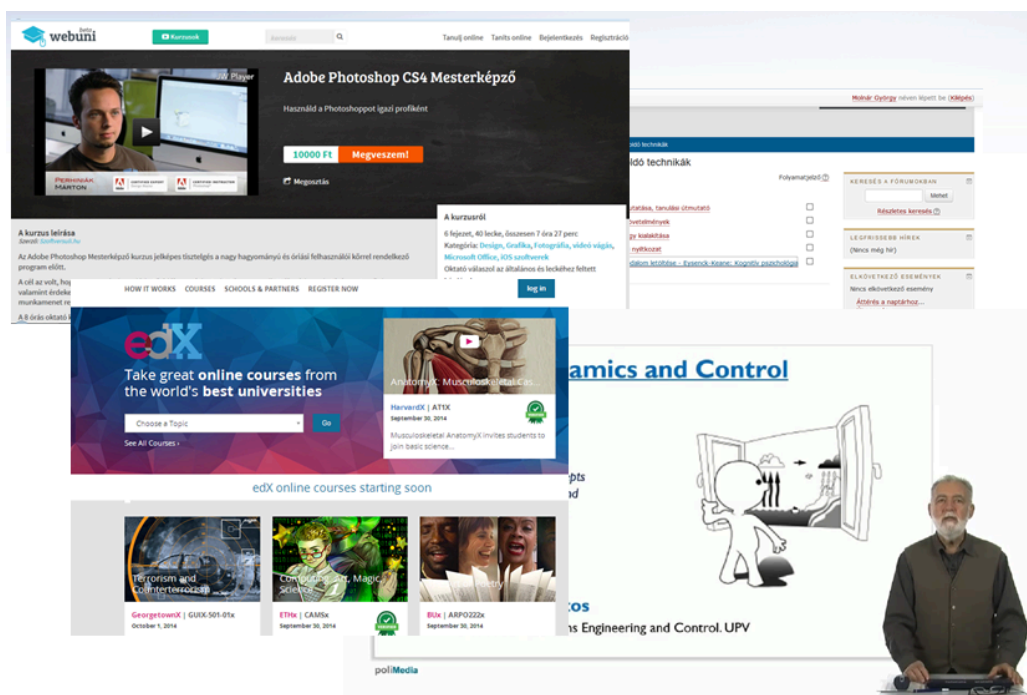
A Moodle fogalom neve a Modular Object – Oriented Dynamic Learning Environment angol kifejezés mozaikszó szerű rövidítése, azaz moduláris objektum – orientált dinamikus tanulási környezet. A Moodle tulajdonképpen egyfajta LMS (Learning Management System) alkalmazás, azaz tanulásirányítási rendszer, e-Learning keretrendszer, web 2.0-ás környezetbe ágyazva. Az LMS általános feladata az, hogy azonosítsa a felhasználóit és szerepkörük, jogosultságaik szerint a megfelelő tananyagokkal (kurzusokkal) rendelje össze őket. Az ilyen rendszereket kiszolgáló szerverek egyfelől kiszolgálják megfelelő adatbázissal a rendszert használókat, másfelől naplózzák a felhasználók tevékenységeit, a tanulás szempontjából fontos adatokat, amelyből a későbbiekben statisztikák generálhatók. Ezek az adatok egyrészt a tanulók/hallgatók haladásával kapcsolatosan szolgáltatnak fontos információkat, másrészt a tananyag hatékonysága is kideríthető belőlük (Fodorné, 2013).

A Moodle elektronikus tanulási környezet tehát élenjár mind a hazai, mind a külföldi statisztikák szerint, noha ismeretesek ezen kívül is számos más hasonló rendszerek, mint pl. Ilias, Olat, Coospace, Coedu, Microsoft Sharepoint.

A Moodle rendszer az oktatási segédanyagok letölthetőségén túlmenően az oktatói-tanulói kommunikáció, aktivitás mérését, közösségi fórumok működését valamint az ellenőrzés és értékelés elektronikus környezetben való megvalósíthatóságát is biztosítja.

A több éve jól bevált és használt e-learning alapú rendszerek mellett napjainkban a tömeges nyitott on-line kurzusok (MOOC) elterjedése is foglalkoztatja az oktatásfejlesztőket. ennek köszönhetően több neves egyetem kínál szabadon elérhető, online kurzusokat nagyszámú hallgató részére. Annak ellenére, hogy az ezzel kapcsolatos tanuláselméleti

viták még nem kerültek nyugvópontra, megállapítható, hogy a technológiai és technikai háttér adott, az érdeklődés pedig világszerte nő. A legismertebb, online kurzusokat kínáló portáloknak (például edX, Coursera) több millió regisztrált hallgatójuk van. De megemlíthetnénk a sorban a már nagy múltra visszatekintő szintén több milliós résztvevőt megmozgató Kahn Akadémiát is. Az online kurzusok célja, hogy mindenki ingyenesen hozzáférhessen magas színvonalú oktatáshoz, amit elsősorban oktatási videóanyagok támogatásával valósítanak meg. Nyilvánvaló, hogy ez a cél kizárólag online tanulási formában érhető el. Online tananyagokkal oldható meg az, hogy minden résztvevő – a megadott időhatárokra belül- saját tempójában és saját időbeosztása szerint haladhasson. Nagyszámú, kurzusonként akár 150-200 000 hallgató kezelése csakis számítógépes, internetes környezetben valósítható meg. Az ilyen típusú jellemzőket magukban hordozó rendszerek kidolgozására számos gyakorlati kísérleti példa megemlíthető hazai és nemzetközi téren is, ebből mutat néhány kezdeményezést a következő képgyűjtemény.

Irodalom

Benedek András (szerk.): Digitális Pedagógia 2.0. Budapest:

BME GTK; Typotex Kiadó, 2013.

Fodorné Tóth Krisztina: Nyílt online tanulócsoportok és kurzusok. In: Fodorné Tóth Krisztina, Németh Balázs (szerk.): A felnőttek tanulását érintő változó szakmai és szakpolitikai felfogások a társadalmi, gazdasági és kulturális kontextusok terében: Tudományos tanácskozás a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából. Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2013.11.21. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar, 2014. pp 104-114.

Molnár György: A leggyakrabban használt pedagógiai fogalmak. In: Dr. Benedek András (szerk.): A szakképzés pedagógia alapkérdései – Egyetemi jegyzet ISBN 963 9694 065 Typotex, Budapest, 2005. december pp. 191-218.

Szűts Zoltán, Az internetes kommunikációs története és elmélete, Médiakutató, 2012/tavaszi 7-18. ISSN 1586 8389

Szűts Zoltán, Egyetem 2.0. Az internetes publikációs paradigma, az interaktív tanulási környezet és a felhasználók által létrehozott tartalom kihívásai a felsőoktatásban (szerk. Glavanovics Andrea) Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár, 2014.

Tóth-Mózer Szilvia – Lévai Dóra (2011): Az online közösségi oldalon lévő tanár-diák kapcsolat kezdeményezése és fogadása a metaforák tükrében. In: Iskola a társadalmi térben és időben II. Pécs, 2011. május 17-18.

Z. Karvalics László: „Digitális beavatottak” egy hiperkonnectív világban, In: Szekszárdi Júlia (szerk.): Digitális (de)generáció 2.0. Underground Kiadó, Budapest, 2013 62-78.o.

One Reply to “A digitális kommunikáció virtuális lenyomatai”

BZ, 10 év ago

Mit jelent pontosan az A generáció?
Azt hallotta, hogy a Z után nem
következik semmi!

Your Email address will not be published.

- Save my name, email, and website in this browser for the next time I comment.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

© 2025 e-nyelvmagazin.hu. All rights reserved.